

# Jiří Novák – scénář

---

## *Příběhy našich sousedů*

Zpracovali: Kočí, Uhryn, Tadevosyan, Václavek, Kopecký – ZŠ Chmelnice

Pan Jiří Novák se narodil 18. srpna 1937 v Praze. Jeho otec byl absolvent filozofické fakulty Karlovy univerzity, historik a vcelku velmi vzdělaný člověk. Po válce byl Karlovou univerzitou vyslán na stáž do Bulharska. Zde v té době již působil Georgi Dimitrov a on poznal pravé rysy komunismu. Stavil se naprosto otevřeně proti režimu, a proto byl nejprve přeložen ze svého akademického postu, a poté nakonec v pátek 13. listopadu roku 1953 uvězněn.

*„Ono jim bylo řečeno, že když se nenaučej nazpaměť, to co od nich ty...jako naši vyšetřovatelé, ale pod vlivem těch sovětských poradců chtějí, když se nenaučí to přesně to, jak to bude u toho soudu, no tak můžou mít až i trest smrti, že jo.“*

Celý proces byl fingovaný a předsedající byli agenti StB.

*„Ale tak v těch třiatřiceti sem jaksí to nevydržel a říkal jsem jednou: ‚Hele tati, ty máš za sebou strašně těžkej život. My jsme to tady taky neměli lehký, ale nebudem si říkat todlecto, ale co jsi vlastně proved?‘ Poprvé a naposled jsem ho slyšel říct vulgární slovo. On nikdo to neužíval, protože on se...on říkal, že to v češtině není potřeba. Říkal: ‚Kdybych aspoň někoho kopnul do prdele!“*

Kvůli zatčení otce měli problémy. Jeho matka byla přeložena ze školy do továrny, kde malovala vánoční ozdoby a její měsíční plat byl 370 Kč včetně příplatků. I přes na dnešní dobu tehdejší nízké ceny potravin to na uživení jejich čtyř dětí leckdy samozřejmě nestačilo.

Komunistický režim se Jiřího navíc snažil jakýmkoli dostupnými způsoby odříznout od studia. Maturitu udělal bez chyby, a přesto z ní měl trojku. Když přišel do třídy na vysokou školu na přijímací pohovory, jeho jméno bylo na seznamu škrtnuto, a když se rozdávaly papíry, tak na něj nevybylo. Kantorka na té vysoké škole mu tedy poradila, ať si zajde na děkanát.

*„ ‚Ale vy jste nám napsal dopis, já to tady někde mám.‘ Jiří Novák, narozen..., přesně bytem, kde a jak... Ten byl: ‚Omlouvám se z přijímacího pohovoru, protože nastupuju vojenskou základní službu, podpis ‘ ‘*

Poté byl přece jen vyloučen ze studií, přešel tedy na druhou školu, a tam ho později také vyloučili. Nakonec šel na technické prapory, kde mimo jiné pracoval v dolech. Pak narukoval do kláštera v Jihlavě, kde zažil hrubé zacházení typické pro vojnu.

*„No a jeden kluk, kterej byl vyloučen z matfyzu a byl tak ve druhym, ve třetím ročníku, a byl vyloučen, tak sem...tak sem byl z toho takovej to, ale před tím, když sme viděli tu buzeraci, tak sme si řekli, že budeme si navzájem pomáhat a on to ten kluk nevydejchal, s odpuštěním, todlecto sdělení toho gaunera a do rána se oběsil.“*

Poté byl donucen přihlásit se na další práci v dolech, které naštěstí za rok na to zavřeli. Pak pracoval 2 roky jako dělník v chemičce ve velmi toxickém prostředí. Proto podával „zlepšováky“, aby to prostředí nějak upravil. Přiznaný zlepšovák byl oceněn za 50 Kč, jenže jemu často nebyly přiznány a společnost si ho pak dala sama. To začal řešit, a člověk, u kterého hledal pomoc, se ho zeptal, proč vlastně nestuduje. On na to, že nemůže, a vysvětlil mu, proč. Ten člověk mu na to řekl: „Podejte žádost, a já to zařídím, že budete studovat.“

*„Já jsem se opravdu nadřel a já jsem začal studovat a nabral jsem to a fakt je, že potom mě to zůstalo i na tu školu. Fakt je, že jsem teda při zaměstnání jako dělník na čtyrech směnách jsem vystudoval tu vysokou školu a promoval jsem v roce 1970.“*

9. května roku 1968 vydal prezident Svoboda amnestii pro politické vězně a otec pana Nováka byl propuštěn.

*„Tenkrát jsem mu říkal: ‚Tati, ale vždyť ony byly amnestie v jednašedesátym a třiašedesátym...‘ On říkal: ‚Ano, ale to vždycky bylo za podmínku, že podepíšu spolupráci s StB. To jsem odmít.‘“*

V srpnu roku 1968 při okupaci byl právě v Jugoslávii, na dovolené na poloostrově Pelješacu blízko Sreseru v táboře, kam byl vybrán za své zásluhy na různých „zlepšovácích“. Měl tam být od 10. do 24. srpna, ale jeho dovolená se protáhla do 1. září, kdy odjížděl vlakem zpět do Prahy.

V roce 1970 chtěli opět Jiřího Nováka vyhodit z továrny a on se hájil tím, že nemá žádné pracovní neúspěchy. Nakonec ho jako alternativní řešení dali pod kuratelu na oborový výzkum.

Protože jeho otec učil na sochařsko-kamenické škole a v roce 79 byl sraz a měl různé zásluhy, tak se generální ředitel otce vyptával, jak by se mu odvděčil. On ho požádal o místo pro svého syna. Od 17. listopadu 1979 tedy pracoval v Kamenoprůmyslu, kde se opět osvědčil. Zde ho také zastihla změna režimu v roce 89.

*„Ten Kamenoprůmysl se rozpad okamžitě, protože každej majitel toho dolu to zprivatizoval zpátky, že jo, to dostal, no a ten Kamenoprůmysl jako takovej se rozpad.“*

Dále pracoval ve výzkumném ústavu vodohospodářském, později zde ale začalo propouštění, tak chtěl, na doporučení přítele, jen tak zkusit konkurz na zástupce tajemníka na Prahu 1.

*„No a já jsem ještě říkal: „Prosím tě, co se tam dělá, dyť já to mu nerozumím,“ a on mě říká: „Hele, to poznáš, to je jednoduchý.“ No tak jsem tam šel a já jsem a já jsem to vyhrál.“*

Pracoval zde asi 3 roky a poté pracoval jako tajemník v Řepích. Pak šel do důchodu. Později byl opět vypsán jiný konkurz – na generálního tajemníka lékařské fakulty.

*„No a tak jsem tam přišel a já to zase vyhrál. Oni mě řekli, že mám nastoupit a já měl na ně takovej vztek, protože to bylo v květnu. Tak krásně...já už jsem se těšil, že budu prostě tady někde něco dělat...“*

Dále pracoval na ministerstvu zdravotnictví, pak zase na ministerstvu školství a poté šel opět do důchodu. Po určité době se však ještě vrátil na ministerstvo školství jako výpomoc. Jeho poslední práce byla velmi zajímavá: jmenování vysokoškolských profesorů.

V současné době je členem Pražského akademického klubu 48, ve kterém se schází studenti vyloučení ze škol během komunistického režimu z náboženských nebo politických důvodů.